

הערל פרק שמיני יבמות

ע"ה

עין משפט גב מצוה

פ א מיי פ"ב מהל' אסורין צ"ח הל' טו סמך לאון קיד טושיע' אה"ע סימן ד ספ"ג ג: **פ** ב מיי שם טושיע' שם ספ"ג ו: **פ** ג מיי שם הל' כ טושיע' שם ספ"ג ד: **פ** ד מיי שם פ"ו הלכה ד סמך לאון קיד טושיע' שם ספ"ג כ: **פ** ה מיי שם פ"ב הלכה כ סמך שם קיד קטו טושיע' שם ספ"ג ו: **פ** ו מיי פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ו: **פ** ז מיי שם הלכה ה: **צ** א מיי שם הלכה א: **צ** ב מיי פ"ג מהל' אסורין צ"ח הל' טו סמך לאון קיד טושיע' שם ספ"ג ז: **צ** ג מיי פ"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ו: **צ** ד מיי שם הלכה ה: **צ** ה מיי שם הלכה א: **צ** ו מיי פ"ג מהל' אסורין צ"ח הל' טו סמך לאון קיד טושיע' שם ספ"ג ח: **צ** ז מיי פ"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ו:

מצרי שני במה יטהר. וא"ת ישא שמוקית דהא ר' יהודה אית ליה צ"פ עשרה יוספין (קדושין עג.) בקהל ודאי הוא ללא יצא הא בקהל ספק יצא והבן נמי יהא מותר לצא בקהל דממזר ודאי הוא ללא יצא הא ממזר ספק יצא ויש לומר דשמוקין לא שכיחי אף נמי דממזרת ללא אפשר אלא באיסור חשיב דאי ודאי לא כתיב "וא"ת ישא תנינה והולד כשר לרבי יוחנן דאמר דמתוך מלרי שני שנשאר מנצרות ראשונה בנה שלישי הוא דבמזר דידיה שדין ו"ל דר' יוחנן דהכא סבר כלידך דרבי יוחנן דאמר רב דימי א"ר יוחנן בנה שני הוא דבמזר דידיה שדין ליה וא"ת והא כתיב קרא דאי לרבי יוחנן דרשי לעיל (דף ע"ו) ועממי לצת גר עמוני הבא על בת ישראל ו"ל דתורה דקרא אחי שפיר לדיא אכל פשטיה דקרא לא:

הוה אמינא מצרית מעוברת שנתגיירה היא ובנה חד הוא כתב רחמנא אשר יולדו. וא"ת אי סבר כרבי יהודה א"כ ליימא דאליצטריך אשר יולדו לומר שהכתוב תלפן בלידה ואי כרבי שמעון היכי ס"ד דליא וזנה חד הוא כיון דקפדנז מלרי ואלא מנצרות ו"ל דקס"ד כיון דקפדנז בנצרות חשיב דור ראשון: **חזיתיה רישך** ביני עמודי. פירוש רבך דמלניו רבה שהלך ללמוד לפני רבי יוחנן בשילהי כמבואר (דף ק"ח). **בועלמא בתר** אבוה שדין ליה. דעובר לאו ירך אמר הוא והא דמשמע בןסוף פרק שני דגייטין (דף גג.) וסע לזית ליה לרבי יוחנן דעובר ירך אמר הוא גבי הא דקאמר נחלין הדברים שענד מקבל גט מיד רבו של חזרו כו' התם אליצב דרבי איירי ונרסינן התם כספיא מאי טעמא דרבי: **א"ל הא** דאמר רבא נברית מעוברת כו'. **וא"ת** ומאי פריך ומצא לה צבדיא אית ליה דעובר ירך אמר הוא צ"כ כל האסורין (תמורה ל.) ובפרק שור שנגמ את הפרה (ב"ק דף קמ. ו) וסע דקאמר היא וולדה נגמו היא וולדה נרבעו ואמר ר"י שרונה ליישב דרבי רבא דהכא אפילו כרבי יוחנן:

ר'בן ומקפיד עליו חוצין. לא כמו שפירש בקונטרס צ"כ דסוכה (דף ו: ו) וסע דליינו דוקא צשערו אכל בגופו מוץ אפילו מיעוטו שאין מקפיד דא"כ למה לי קרא לשערו דדרשין (סע) את צשערו את הטפיל לבשרו כיון דהלכה למשה מסיני נאמרנה לו צפירוש שערו רובו וילדה רצה מתכפר בה רצה מתכפר בולדה אי אמרת בשלמא עובר לאו ירך אמר הוא הוה ליה כמפריש שתי חטאות לאחריות ואמר רב אושעיא יפריש שתי חטאות לאחריות מתכפר באחת מהן והשניה תרעה אלא אי אמרת עובר ירך אמר הוא הוה ליה ולד חטאת יוולד חטאת למיתה אויל אישתיק א"ל דלמא שאני התם דכתיב אשר יולדו הכתוב תלאו בלידה א"ל קרקפנא חזיתיה רישך עמודי כי אמר רבי יוחנן להא שמעתא טעמא דכתיב אשר יולדו היא בעלמא בתר אבוה שדין ליה אלא הא דאמר רבא בנצרות מעוברת שנתגיירה בנה אין צריך שדין ליה אין צריך טבילה וכי תימא משום דרבי יצחק דאמר רבי יצחק דביר תורה רובו ומקפיד עליו חוצין רובו שאינו מקפיד עליו אינו חוצין והא

דאי עבר ונסיב או בת ישראל או גיורת: דאי לא כסב קרא מידי דעל ידי עצירה קאמי לא כתב קרא למימרי צ"כ אשך יולדו כו' דהא לא שכיח למימי לדי דור שלישי: והרי ממזר. דליהו לא הוי ממזר אלא ע"י עצירה שבא אציו על חיובי כריתות וכתביה קרא לא יצא ממזרו וא"ע"ו דלא שכיח אליצטריך קרא למיכתביה דלכי מיתרמי לא נטמע ביה: דאי היתירא. כגון שלישי יצא וגו' וכו' והרי מחזיר גרושו. משניסת לאחר דאי הוא וכתב קרא להיתירא דכתיב (דברים לד) כי תועבה היא ודרשין (קדושין ד' ע"ו) היא תועבה ואין צנייה תועבין: **הס משום עיקר איסורא כתיב**. לאשמעינן דליה מיהא תועבה הוה: **אס נאמר צניס** וכו'. לכתוב צן שלישי יצא וגו' או דור שני יצא להס ולא לכתוב צניס: **על ראשון ושני**. גר מלרי שנולדו לו שלשה צניס לאחר שנתגייר הבן הראשון והשני יאסרו והשלישי מותר: **לכך נאמר דורות**. לאשמעינן דכל צניס אסורים וצני שלישי מותרים: **ואס נאמר דור שלישי יצא צניס**. הייתי אומר לאותם ישראלים העומדים על הר סיני הוא אומר דור שלישי שלכס יצא להס בקהל כלומר צנס וצניצנס אסורין מלרי ואדומי אכל צני צניס מותרים ומשם והלאה מותרין מלריים אפילו גר ראשון: **מס מסה**. הוא שם בנה און צריך כתיב. ע"י לעיל מה ע"כ דמ"ה מטיבין אותו: **ת"ה** מארי וכו' וכו' וישא תרתי וכו'. ע"י טווי אכן מגילה יד ע"כ ד"ה דלגנייה:

גליון הש"ס גמ' מצרי שני במאי יטהר. ע"י קדושין פ"ב ע"א תורה: צניס ע"א שם דאמר קרא האשה וילדה. לעיל כ"כ ע"כ: **שם בנה און צריך כתיב**. ע"י לעיל מה ע"כ דמ"ה מטיבין אותו: **ת"ה** מארי וכו' וכו' וישא תרתי וכו'. ע"י טווי אכן מגילה יד ע"כ ד"ה דלגנייה:

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה כתיב רחמנא וכו' ואין חשבונין דהא דלא ס"ד ומינה היא נמנח:

מוסף רש"י מצרי שני. שנתגייר אציו בששא מצרית ראשונה. שנתגיירה אציו בנה שלישי. ומותר ליה ישראלית. כרסני דור שלישי יצא להס. דכיון דלא קדושין ואין עברה. לנת אבות קיינא ביה כשרא. והא דלמתיין להס ה"ן אחר פסולין. היינו לעבן ישראל ששא מלרי או חשבונין קיינא ביה כשרא. ע"י קדושין וישראלית. דש מלרי שני עברה דור שלישי דורות הולד ה"ן אחר המלרי. וילדו ה"ן מלרי האסורים הולכים הולדות. אכל לעבן אלה ומלרי לא ממנר לן ה"ן להס מיד. דהא בנצרותיה להס קיינא ביה. והוא מלרי והא מלריים (קדושין ע"ו). יכולין ממזרים ליטהר. מטפול וזעם. שלף יור נגישה ממזרים (שם ע"ו). הולד עבד. ואין ממזר דליא וליה כמוהו (שם). שחרורו נמצא בן דורין. ומותר בישראלית (שם). אני מצרי נתייב (שם). הוא עמוני נתייב (שם). אמי לבני מצרית עבדה. את מלרי גורת וגר מלרי. שמהא היא עשה לגיורת. כד שיהא בת בני שלישי ודאי לישא בת ישראל. דכתיב (דברים כב)

תוספות ישנים

מצרי שני במאי יטהר. וא"ת ישא שמוקית דהא ר' יהודה אית ליה צ"פ עשרה יוספין (קדושין עג.) בקהל ודאי הוא ללא יצא הא בקהל ספק יצא והבן נמי יהא מותר לצא בקהל דממזר ודאי הוא ללא יצא הא ממזר ספק יצא ויש לומר דשמוקין לא שכיחי אף נמי דממזרת ללא אפשר אלא באיסור חשיב דאי ודאי לא כתיב "וא"ת ישא תנינה והולד כשר לרבי יוחנן דאמר דמתוך מלרי שני שנשאר מנצרות ראשונה בנה שלישי הוא דבמזר דידיה שדין ו"ל דר' יוחנן דהכא סבר כלידך דרבי יוחנן דאמר רב דימי א"ר יוחנן בנה שני הוא דבמזר דידיה שדין ליה וא"ת והא כתיב קרא דאי לרבי יוחנן דרשי לעיל (דף ע"ו) ועממי לצת גר עמוני הבא על בת ישראל ו"ל דתורה דקרא אחי שפיר לדיא אכל פשטיה דקרא לא:

(א) כתיב "הלא"ש כמוב עשירית וכן לקמן. (ב) לפי ההערה לעיל מהתוס' הלא"ש צ"ל אחר עשירית.

מוסף רש"י

אז אפרשה מעבדת חשיב עובד כבודמה חרות ומילתא עליה קדושה צנפיש נפשיה והיא ליה כמפריש שמי קטאות לחרותיה דמתכפר כליו שירצה להשיג מרעה (תמורה י. וכו"ט) שם כה. ותנות פ"א. קרקפנא. בעל הגולגולת. כלומר אדם משוב (שורבין כב.). ביני

עמודי. של שני מדת ר' יוחנן (שם). דבר תורה. הלכה למשה מסיני במורה שבעל פה (שורבין ד.) וזוהו (סע) דאמר מר שיעורין מלצין ומחלין הלכה למשה מסיני (נדה שם). רובו. רוב שיעור. שם יו' צו דבר החוצץ כגון דני יצא ויטיע יצא חפסי יצא או כשאר רובו אמת חמת (שורבין ד.) וכו"ו סוכה שם וזוהו (שם). ובמקפיד עליו. שנתגער על לכלוף זה שדלשן (שורבין שם). רובו שאינו מקפיד עליו. היה ליה כגופיה האיל ואין סופו לטילו ויביל לגביה ולא חייך

היינו היכא דמפריש טעמיה ומתעברה וילדה. דהלכה למשה מסיני ניהו חמש חטאות ממות וצביה גמייה לה דמתה. אכל